

Heti gazdasági figyelő - HORVÁTORSZÁG

I. GAZDASÁGI HÍREK

2021-ben Horvátország GDP növekedése eléri a 9,5%-ot

A Horvát Bankszövetség (Hrvatska udruga banaka – HUB) vezető gazdasági elemzői szerint Horvátország GDP-je 2021-ben 9,5%-kal, 2022-ben pedig 4,6%-kal fog növekedni. A gazdasági növekedést az export (2021-ben +25%, 2022-ben +12%), valamint a befektetések (2021-ben +9,2%, 2022-ben +11%) növekedésének lesz köszönhető. A beruházások alakulását leginkább a Nemzeti Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF) által biztosított támogatási pénzek felhasználása fogja leginkább befolyásolni, azaz a rendelkezésre álló EU-s támogatási pénzek lehívási ütemének felgyorsulása. A költségvetési hiány GDP arányosan számolva 2021-ben várhatóan 4,5%-os lesz, 2022-ben pedig 2,9%-ra csökken, míg az államadósság szintje a 2020. évi GDP 87,3%-áról 2021 végére a GDP 82,9%-ára, 2022 végére pedig várhatóan 79,7%-ra csökken. A GDP emelkedése kedvezően hat a foglalkoztatottságra, valamint a bérekre is, az utóbbi adat várhatóan 3,7%-kal fog emelkedni. A reálbér növekedését lassítja az infláció gyorsulása, amely 2022-ben 2,9% körül várható.

Gyorsuló inflációs adatok

A horvát Állami Statisztikai Hivatal (DZS) legújabb adatai szerint déli szomszédunknál az infláció 2021. november végére elérte a 4,8%-ot, ami az elmúlt 9 év legmagasabb inflációs mutatója. A legnagyobb mértékben az üzemanyagárak (+26,6%), illetve a szállítási szolgáltatások (+13%) drágultak. Ugyancsak átlag feletti az élelmiszerek árának növekedése (+6,0%), míg a lakhatási költségek (lakbérek, energia, rezsiköltségek, karbantartás) emelkedése az átlagnál alacsonyabb szintű volt (+3,5%). Az elemzők szerint az infláció ilyen mértékű emelkedése a reálbér további növekedésére is hatással lesz, hiszen az infláció emelkedésének a gyorsulása már megközelíti az idei évi bérnövekedés mértékét, ami miatt újabb béremelések várhatóak. A DZS novemberi adatokra vonatkozó jelentésében kiemeli, hogy a lakosság kevesebb féle terméket vásárol, illetve szolgáltatást vesz igénybe, mint amit az infláció számításánál figyelembe vesznek, ezért a lakosság szubjektív módon az infláció mértékét magasabbnak érzékeli.

Az EU további 5,25 Mrd kuna támogatást biztosíthat Horvátországnak

A horvát kormány a Nemzeti Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF) végrehajtásának részeként 2021. december 20-ig 10 lokális vízközmű vállalattal írt alá szerződést. A szerződések összértéke 116,4 M kuna (15,52 M euró), amelyek vízellátási és szennyvízelvezetési projektek finanszírozását szolgálják. Az idei év utolsó hetében a kormány a Rimac Automobili vállalattal - önvezető jármű fejlesztésére - újabb szerződést fog aláírni, amellyel 1,5 Mrd kuna (200 M euró) támogatást biztosít a horvát autófejlesztési konszernnek. Zvonimir Savić, Plenkovics miniszterelnök tanácsadója beszámolt arról, hogy a Rimac cég nem járműgyártásra, hanem szenzorok és tesztjárművek kutatás-fejlesztésére fogja felhasználni a megítélt támogatást. Horvátországnak az év végéig még el kell fogadnia az 2021-2027-es Egészségügyi Nemzeti Fejlesztési Tervét, a stratégiai fontosságú állami vállalatokról szóló határozatot, valamint a 2017-2022-es időszakra vonatkozó, felülvizsgálat alatt álló hulladékgazdálkodási tervet is. A kormánynak továbbá ki kell írnia az ipar energiahatékonyságának növelésére és a megújuló energiaforrások felhasználására vonatkozó pályázatát ahhoz, hogy eleget tegyen az Európai Bizottság által előírt 34 kritériumnak (30-nak már korábban eleget tett), amelyek előfeltételét képezik a következő, 5,25 Mrd kunás (700 M euró) RRF-forrás elnyerésének.

A mezőgazdasági és halászati szektor 2020-2021-ben összesen 675 M kuna támogatást kapott a Covid-válság leküzdésére

A Mezőgazdasági Minisztérium közleménye szerint a mezőgazdasági és halászati szektorhoz tartozó 18 ezer vállalkozás 2020-ban és 2021-ben összesen 675 M kuna (90 M euró) támogatást kapott a Covid-válság okozta gazdasági nehézségek leküzdésére. A támogatás

kifizetésére a Minisztérium által biztosított 13 segélyprogram keretén belül került sor, amelyre Horvátország megkapta az EU előzetes jóváhagyását. A kifizetett támogatásokból 153 M kunát (20,4 M euró) biztosítottak az állami költségvetésből, 112 M kunát (14,9 M euró) az EU Tengerészeti és halászati támogatási alapjából, 410 M kunát (54,7 M euró) pedig az európai mezőgazdasági támogatási alaphoz, ami azt jelenti, hogy a támogatások 77,3%-a az EU-ból érkezett.

A zágrábi M+ Csoport megvásárolta a német Invitel vállalatot

Az M+ Csoport 105 M kunáért (14 M euró) megvásárolta a német Invitel vállalat többségi részvénytársaságát. Az Invitelnek 1500 alkalmazottja van, éves összbevétele pedig 45 M euró, ügyfelei pedig megújuló energiával és az ún. „zöld átalakulással” foglalkozó energetikai cégek, továbbá az ún. okos házakat (smart home) fejlesztő vállalkozások. Az M+ Csoport alkalmazottainak összlétszáma az Invitel megszerzésével meghaladja a 10 ezret, amivel a Fortenova Csoport mögött Horvátország második legnagyobb munkáltatójává válik. A Csoport éves összbevétele már 2021-ben meg fogja haladni az 1 Mrd kunát (133,3 M euró), aminek 34%-a a német piacon valósul meg.

A Lesnina 15 millió eurós beruházást valósít meg Eszéken

Eszék városa és a Lesnina osztrák vállalat horvátországi leányvállalata (Magyarországon XXXLutz néven működik) szerződést írt alá, melynek értelmében Eszéken három éven belül új, korszerű Lesnina bútorértékesítési központ nyílik. A 15 millió eurós beruházás Eszék város Déli Gazdasági Övezetében valósul meg. Ivan Radić eszéki polgármester bejelentette, hogy a Lesnina cég a projekt megvalósításával minimum 100 új munkahelyet fog teremteni. „Ismeretes, hogy Eszék valamennyi gazdasági szereplő számára eltörölte a kommunális járulékokat, ami nagy segítséget és ösztönzést jelent a beruházóknak abban, hogy városunkba fektessenek be, ami egyben új munkahelyeket is jelent” – emelte ki az eszéki polgármester.

A Ryanair számos zágrábi járatát szünetelteti januártól

Az ír Ryanair légitársaság vállalat az európai járványügyi szigorítások okozta, drasztikus kereslet-visszaesés miatt számos, Zágrábból induló járat felfüggesztésére kényszerült. A légitársaság gépei 2022. január 7-étől nem fognak repülni Memmingen, Nápoly és Bazel irányába, január 8-ától leállnak a járatok a Düsseldorf és Karlsruhe, Szófia, Podgorica, Oslo és Malmö, január 9-én pedig Brüsszel, Frankfurt és Manchester irányába. Sajtóértesülések szerint a járatok majd csak a nyári turistaidényben indulnak újra.

Nadan Vidosevic korábbi kamara elnök elítélése

Nadan Vidosevicet, aki 1993-95 között gazdasági miniszter, 1995-2013 között pedig a Horvát Gazdasági Kamara (HGK) elnöke volt, a Zágrábi Megyei Bíróság első fokon 8 év börtönbüntetésre ítélte, mert hatásköri visszaéléssel és okirat hamisítással 35,5 M kuna (4,73 M euró) kárt okozott a HGK-nak. A bíróság ítélete nem jogerős, Vidosevic védőügyvédje pedig bejelentette, hogy az ítélet ellen fellebbezést nyújt be.

II. ENERGETIKA

Naperőművek telepítése az adriai szállodákban és kempingekben

A Valamar Riviera idegenforgalmi vállalat és az E.ON Horvátország csoporton belül működő E.ON Solar cég összesen 26 naperőművet telepített a Valamar tulajdonában álló, az Adriai-tenger partján található szállodáiban és kempingjeiben. Ennek köszönhetően a Valamar teljes villamosenergia-szükségletének öt százaléka mára már napenergiából származik. A Valamar vállalattal történő együttműködés a legnagyobb értékű projekt Horvátországban, amely az ESCO (Energy Service Company) finanszírozási modell keretében valósul meg. A naperőművek az E.ON Solnet cég tulajdonában vannak, az előállított energiát pedig a Valamar saját fogyasztásra használja. Az E.ON több mint 60 szakembert vett fel a projekt megvalósítása érdekében, akik a tervezéstől a telepítésig, üzembe helyezéstől a finanszírozásig a teljes projekt megvalósítását menedzselték.

III. KORMÁNYHATÁROZATOK

A horvát kormány a 2021. december 23-án megtartott ülésén a következő gazdasági, illetve pénzügyi határozatokat hozta:

- Elfogadta a határozatot, amellyel Sziszek-Monoszló és Zágráb megye lakosai, akiknek állandó lakhelyül szolgáló lakóingatlanjuk tartósan vagy ideiglenesen használhatatlanná vált a földrengésben keletkezett károk miatt, és ezért ideiglenes szálláson vannak lakókonténerben, közvetett segélyként 2022. június végéig mentesülnek a villamosenergia-, valamint fűtési és rádió-televíziós díj fizetése alól.
- Elfogadta a határozatot, amellyel a földrengés sújtotta Sziszek-Monoszló megye valamennyi lakosa, továbbá a segélyszolgálatok tagjai mentesülnek a vasúti utazási díj fizetése alól 2022. június 30-ig.
- Elfogadta a határozatot, hogy az A-11-es jelzésű autópálya valamennyi használója 2022. június 30-ig mentesül a pályadíj fizetése alól.
- Elfogadta a határozatot, amely biztosítja az előzetes beleegyezést a Horvát Állami Munkaközvetítő (Hrvatski zavod za zaposljavanje – HZZ) foglalkoztatási programjának módosításához, amely a vállalkozást indító állampolgároknak maximum 175.000 kuna (23,3 ezer euró) támogatást nyújt, ha a vállalat székhelyét a gazdaságilag és demográfiai hátrányos helyzetű önkormányzatokban jegyezteti be. Amennyiben a vállalkozást indítani szándékozó állampolgár a vállalkozás bejegyzését megelőző kétéves időszakban legalább 1 évet töltött az Európai Gazdasági Övezet valamely tagországában, akkor a támogatás összegének felső határértéke 200.000 kunát (26,7 ezer euró) is elérheti. A HZZ igazgatósága még az év vége előtt el fogja fogadni a program módosítását, így annak alkalmazása 2022. január 1-jével hatályba lép.
- Elfogadta a határozatot, amellyel az állami költségvetés felhasználóit arra kötelezte, hogy kérelmezzék a kormány előzetes jóváhagyását a zágrábi földrengésben megsérült épületek felújításáról szóló szerződések megkötésére, amelyek esetében a finanszírozás részben vagy teljes egészében az EU Szolidaritási Alapjából történik. A határozat indoklása szerint erre azért van szükség, hogy mielőbb lezárulhasson a szóban forgó felújítási projektek pénzügyi konstrukciója, tekintettel arra, hogy a Szolidaritási Alapból megítélt támogatások felhasználási határideje csak határozott ideig érhetőek el (2022. június 30-ig).
- Elfogadta a Károlyváros (Karlovac) – Sziszek (Sisak) területi árvízvédelmi rendszer építésének finanszírozásáról szóló határozatot, amely a Károlyváros területén építendő árvízvédelmi objektumok építésére vonatkozik, aminek becsült értéke 72,4 M euró. Ebből a Horvát Vízművek saját forrásból 1,4 M eurót biztosított, az EU Regionális Fejlesztési Alapjából lehívásra kerülő vissza nem térítendő támogatás összege 60,4 M euró, míg az állami költségvetésben biztosított összeg 10,6 M euró.

Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Horvátország